

Békességben Istennel (Róma 5, 1-5)

Bernhard Kaiser igehirdetése

¹Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által. ²Ő általa kaptuk hitben a szabad utat ahhoz a kegyelemhez, amelyben vagyunk, és dicsekszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében. ³De nem csak ezzel dicsekszünk, hanem a megpróbáltatásokkal is, mivel tudjuk, hogy a megpróbáltatás munkálja ki az állhatatosságot, ⁴az állhatatosság a kipróbáltságot, a kipróbáltság a reménységet; ⁵a reménység pedig nem szégyenít meg, mert szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekiünk adatott Szentlélek által.

Bevezetesként

Pál apostol a Római levél előző két fejezetében részletesen elmagyarázta, hogy az ember Isten előtt csakis a Jézus Krisztusba vetett hit által igazul meg. A 3. fejezetben olvashatjuk az alapvető és jól ismert kijelentést: „mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének, ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által.” Ezután beszél arról Pál, hogy Jézus Krisztus az az engesztelő áldozat, akit hittel meg kell ragadni, míg végül az apostol eljut arra a végkövetkeztetésre: „Hiszen azt tartjuk, hogy hit által igazul meg az ember, a törvény cselekvésétől függetlenül” (Róma 3,23.24.28). Az ezt követő 4. részben Ábrahám és Dávid példáján világítja meg, mit jelent a hit és a bűnbocsánat.

Meg kell jegyeznünk, hogy mindezek olyan alapvető kijelentések, amelyeket semmiképpen sem szabad szem elől tévesztenünk. Az is nyilvánvalóvá válik általuk, hogy Isten és ember viszonyában Jézus Krisztus váltságműve a döntő tényező. Krisztus az, aki megbékéltette az ő népét Istennel. Vérént ontotta értük, miáltal Isten kijelentette a maga igazságát. Világossá tette, hogy az ember bűne nem marad büntetlenül, hanem Jézus szenvedésében és halálában megítéltetik. Ezáltal Isten igazsága tényé, jogi valósággá lett. Jézus az ő váltságművét népe érdekében helyettes áldozatként végezte el. Népe bűnéért hordozta el a büntetést, hogy ezt senki másnak ne kelljen önmagáért megtennie. A büntetés ugyanis nem kevesebb lett volna, mint az örök kárhozat.

De Isten szeretete megmutatkozik már Jézus elküldésében is. Isten az ő szeretetéből nem akarhatta, hogy az ember elveszen. Ezt a tényt figyelembe véve érthetjük meg, miért küldte el Isten az ő Fiát azzal a megbízatással, hogy bűneinkért eleget tegyen. Krisztus keresztségében nem csak Isten igazsága mutatkozik meg, hanem az is, hogy milyen nagyon szereti az embert, s hogy meg akarja őt menteni az örök haláltól. Az emberhez Isten nem az ő nagy haragjával fordul oda, hanem örök szeretetével. Békességben akar élni az emberrel, mely békesség Krisztusban vált lehetővé, benne jelent meg.

De miképpen részesülünk Krisztusban? Hogyan igazulhatunk meg Isten előtt? Isten igazságát „hit által” ragadhatjuk meg, illetve „hitben”, ahogyan a Biblia mondja. Ez a kijelentés szintén nagyon fontos. A Jézus Krisztusba vetett hit, az evangélium ígéretei iránti bizalom az Isten előtti megigazulásunk módja és formája. A hit nem azt munkálja, hogy az ember többé nem lesz bűnös, vagy hogy többé képtelen lenne büntetést elkövetni, hanem sokkal inkább azt, hogy az ember rá tud hagyatkozni azokra az ígéretekre,

melyeket Isten az evangéliumban ad. Bízunk abban, hogy Isten minden bűne ellenére szereti őt, vétkeit eltörölte, így Isten őrá mint tisztára és tökéletesre tekint, hiszen Isten előtt immár megigazult. Az ember ezt az igazságot nem látja önmagán – nem mondhatja ki magáról, hogy életében, gondolkodásában és tetteiben igazzá vált volna. De Isten igaznak jelenti ki őt, mert ő nem az emberre, hanem Krisztusra és Krisztus áldozatára tekint. A keresztyén ember hisz Isten szavának, és hit által mindannak birtokosa, amit Isten neki megígért. Ez szolgáltat alapot annak, amire Pál apostol alapigénkben utal: „... megigazultunk hit által...”

Ebből pedig számos következtetést vonhatunk le, amelyek a keresztyén ember életére nézve nagy jelentőséggel bírnak. Az első, amit Pál megnevez, az Istennel való békesség. A továbbiakban aztán beszél a türelemről (állhatatosságról), a nyomorúságban megpróbált hitről, végül pedig a reménységről és az Isten szeretetének bizonyosságáról. Mindezekről a következőkben szeretnék szólni.

1. Az Istennel való békesség

A megigazulás logikus következménye az Istennel való békesség. Ha Isten valakinek minden bűnét megbocsátja, akkor többé már nem keresi benne a hibát. Az ember részéről ez azt is jelenti, hogy mivel ő Isten ígéreteire építi fel életét, annak is tudatába kerül, hogy Istennek többé semmi kifogása nincsen vele szemben. De többet is kap ennél, az örök élet bizonyosságát, az istenfiúság tudatát, az Isten örökségében és az új teremtésben való részesedés valóságát.

Az Istennel való békesség nem csupán egy természetfeletti érzés, amelyet a Szentlélek munkál a hívő szívében. Az ember oldaláról sokkal inkább a hit szintjén jut érvényre. Szubjektív értelemben a hit következménye, a valóságban pedig Isten kegyelmes ígéréteinek következménye – az evangéliumé, amelyet a „békesség evangéliumának” is szoktunk nevezni. Jézus Krisztus áldozatának következtében békességünk van Istennel. Ézsaiás így próféta: „a mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen, az ő sebei árán gyógyultunk meg” (Ézs 53,5). Krisztusról pedig ezt olvassuk: „eljött, és „békességet hirdetett nektek, a távoliaknak, és békességet a közeliaknak” (Ef 2,17). A békesség Istentől ered, számunkra pedig az evangéliumból válik nyilvánvalóvá.

Ez azt is jelenti, hogy nem úgy kapjuk a békességet, hogy mi magunk megnyugtathatnánk lelkiismeretünket azokkal a jócselekedetekkel, amelyek által Istennek gondoljuk megmutatni, hogy egyébként mi egész rendes emberek volnánk, hiszen legalább egy kicsit igyekszünk neki tetsző életet élni. Nem. Mert mindaz, amit mi cselekszünk olyannyira tökéletlen és gyarló, hogy Isten mércéjének nem felelhet meg. Sőt: olyannyira kárhozottak vagyunk, hogy még távolról sem tudjuk megközelíteni mindazt, ami Isten előtt igaznak számít. Ha Isten az ő törvényét mérőpálcaként az életünkhöz méri, akkor csak egyféle megállapításra juthat: ez az ember bűnös, aki méltó az örök halálra. Ha úgy tekintene ránk az Isten, amilyenek önmagunkban vagyunk, akkor semmit sem találna bennünk, ami alapján igazzá nyilváníthatna bennünket. Kénytelen lenne haragjával fordulni felénk, és elítélni bennünket.

A békesség ezzel szemben a két vagy több ember, azaz a felek közötti jó viszonyt, ép kapcsolatot jelenti, mely jó viszony konkrét cselekedetekben is megnyilvánul. Ez lebeg Pál szeme előtt, amikor azt mondja, hogy hit által van „szabad utunk” a „kegyelemhez”, amelyben részesülünk. Természetesen ez alatt az Istennel való szabad menetelünket kell érteni. Máshelyütt így szól az apostol: Krisztusban „van bátorságunk és szabad

utunk bizodalommal a benne való hit által” (Ef 3,12). Az Isten felé felszabadult út pedig a békesség kifejeződése.

Számos olyan hely van ezen a földön, ahova csak részben, vagy egyáltalán nincs szabad bejárásunk. Gondoljunk csak az egyes ember magánszférájára, amely sosem válik nyilvános közeggé. Lakásunkat csak azok előtt nyitjuk meg, akiket hajlandóak is vagyunk beengedni oda. Istennél is hasonló a helyzet. Az ő otthonába is csak azok léphetnek be, akik az ő szemében igazaknak számítanak. Ezért nincsen más út őhozzá, mint amely Jézus Krisztusban adatott, aki úgy is kijelentette magát: „Én vagyok az ajtó.” Aki tehát Istenhez akar menni, aki az ő házában kíván lakozni, illetve aki az ő országának részese szeretne lenni, az Jézus Krisztusra van utalva. Csakis őáltala van nyitva az ajtó, amely Istenhez vezet. Csakis az őbenne való elhívás által juthatunk hozzá szabadon és ingyen mindahhoz, amit Isten nekünk adni szeretne: a bűnbocsánathoz és az örök élethez. Isten mindig meghallgat bennünket, amikor Jézus Krisztusra hivatkozva kérjük őt. Krisztusra nézve őrzi meg az életünket, vezet tanácsával lépteinket. Mivel a keresztyén ember számára mindig nyitva áll az Istenhez vezető út, a Zsidókhoz írt levél int bennünket, hogy éljünk is a lehetőséggel: „Járuljunk tehát bizalommal a kegyelem trónusához, hogy irgalmat nyerjünk, és kegyelmet találjunk, amikor segítségre van szükségünk” (Zsid 4,16).

2. Türelem (Állhatatosság) és kipróbáltság

Minden keresztyén hívő ember számára köztudott, hogy a keresztyén élet nem sétagalopp. Hitünk folyamatosan újabbnál újabb próbáknak van kitéve. Pál így fogalmazza ezt meg: „De nem csak ezzel dicsekszünk, hanem a megpróbáltatásokkal is, mivel tudjuk, hogy a megpróbáltatás munkálja ki az állhatatosságot, az állhatatosság a kipróbáltságot”. A megpróbáltatások alatt az apostol azokat az idöket érti, amikor a keresztyén ember hátrányt szenved az ő hitéért. Nem volt más a helyzet az ő korában sem, mint manapság. Aki hitben él, és Isten ingyen kegyelmét megvallja, azt a csináldmegek és az öngazultak mindig el fogják ítélni, mindegy is, hogy melyik kegyességi irányhoz tartoznak. De az is mindenkori keresztyén élettapasztalatnak mondható, hogy a világ hitetlenjei között elutasításba ütközünk. A hitvallás, amely Istent teremtőnek mondja, a posztmodern, öntörvényű emberben az Istennel való elszámolási kötelezettség kellemetlen érzését váltja ki. Világos, hogy az ilyen ember nem ismeri az evangéliumot, nem tud az Istennél felkínált bűnbocsánatról, s ha nem tér meg Krisztushoz, ha nem ragadja meg őt hittel, akkor bizony elveszett. Lelkiismerete csak arról tanúskodik, hogy vétkezett. Ezért próbálja meg minden erejével elnyomni az Istenre irányuló gondolatait, és mondogatja az ateista mottót: „valószínűleg nincs is Isten, tehát ne törődje semmivel, éld a magad életét!” Az ilyen ember számára minden alkalom, amikor Isten neve említésre kerül, az élet élvezésének megzavarása, amellyel szemben folyamatosan küzd. Úgy, ahogyan egykor Heródes börtönbe vetette Keresztelő Jánost, mert az szemére vetette, hogy házasságtörő kapcsolatban él, bizonyos körök ma is elhallgattatnák a keresztyéneket, amikor egyes bűnökre rámutatnak.

Természetesen a keresztyének kiközösítése a hétköznapi civil életben is zajlik, amikor számtalan oknál fogva szidalmaznak vagy háttérbe kényszerítenek embereket krisztus-hitükért. Történjen ez akár úgy, hogy elmarad az ember előléptetése, mert egy másik ravaszabb nála, vagy úgy, hogy tisztességes hozzáállása miatt nem veszik komolyan, illetve úgy, hogy lenézik, mert nem vesz részt a dözsölésben, tobzódásban és paráznaságban. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy a keresztyén ember egész életében csupán nyomorúságokat és hátrányos megkülönböztetést él át. Egyes országokban így van ez, másutt pedig nem ez a jellemző. A mi nyugati társadalmunkban

egyelőre még megvan a szabadságunk arra, hogy keresztyénekként anélkül létezzünk, hogy életünket veszély fenyegetné. De kevés keresztyén nem találkozott még életében sosem elutasítással a hitetlen világ részéről. A Biblia viszont boldognak mondja azokat, akik Krisztusért háborúságokat szenvednek el. Jakab így ír: „Boldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknek” (Jak 1,12).

A hit a megpróbáltatáskor mutatkozik meg. A próba az elé a kérdés elé állítja ugyanis, mi a fontosabb: az örök élet, azaz hogy Isten fogadjon el, vagy az evilági jólét, azaz, hogy az emberek befogadjanak. Aki a megpróbáltatások között arra hagyatkozik, hogy Isten igaz, és a világban átélt fájdalmat illetően nem csak ámit bennünket, aki megemlékezik arról, hogy Isten ígéretei mögött Isten teljes hatalma áll, azaz mindazt megadhatja, amit megígért, az tűrni fog a nyomorúságban, s hite egyre erősödni fog. A megpróbáltatás a jövőt illetően mind reményteljesebbé tehet bennünket. Földi létünk minden nappal egyre a vég felé tart, de az Isten országában való részesedésünk, az örök boldogság mindenkorra szól.

3. Reménység és bizonyosság

Alapigénkben Pál kétszer is szól a reménységről. Rögtön azután, hogy megállapította, békességünk van Istennel, így vall róla: „dicsekszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében.” Ezután szól a megpróbáltatásokról, amelyek kimunkálják az állhatatosságot, az állhatatosság a kipróbáltságot, a kipróbáltság pedig a reménységet. Tehát az evangélium reményteljessé tesz bennünket, a nyomorúságok viszont, amelyeket evangéliumi hitünkért szenvedünk el, kipróbálttá teszik hitünket, és ezáltal még inkább élővé, bizonyosabbá válik az örök dicsőségbe vetett reménységünk.

Ezen a ponton fel szeretném hívni a figyelmet arra, hogy az igehirdetések – legyen szó történelmi vagy szabad egyházakban elhangzó prédikációkról – legtöbbször csupán földi célokra irányulnak. Bennük leginkább csak az emberek egzisztenciáját érintő kérdések merülnek fel, hogyan kell kezelni életünk kríziseit, hogyan kell átvészeln egy rákbetegséget, a házasság válságait, a munkahelyi feszültségeket. A modernkori evangelizátorok jólétet, a betegségek gyógyítását ígérik, de csak abban az esetben, ha üzenetük hitre talál. Hogy a látszatot megőrizték, evilági irányultságukat bibliai igékkel támasztják alá. A rajongók sohasem győzték kívánni az új teremtés eljövetelét, hanem mindig is azonall akarják úgymond lerángatni a mennyet a földre. Mivel az evangéliumot elsősorban a jelenvaló életre vonatkozóan kívánják hangsúlyozni, Isten eljövendő országát, az új eget és új földet minden esetben csak mellékesen említik. Hiszen ugye nem szeretnének világellenes benyomást kelteni.

Pál apostol egészen másként szemléli a dolgokat. Amikor azt mondja: „dicsekszünk azzal a reménységgel is, hogy részesülünk az Isten dicsőségében”, kijelenti: erre a reménységre büszkék vagyunk. Ez számunkra fontos és döntő. Erről csak emelkedett hangon tudunk szólni. Ehhez viszonyítva minden más másodlagossá lett. De ennek a reménységnek a következtében az apostol nem veti meg a teremtett világot és nem vágyik a halálba sietni. Éppen ellenkezőleg, ez a reménység adja a földi élet örömét, Pál örül Isten evilági ajándékainak és annak, hogy az evangélium hirdetése által szolgálhat Istennek. Törődik az emberekkel, Krisztus megismerésére és a helyes életmódra segíti őket. De legyen ez az élet akármilyen fontos is –, nem ez az egyetlen, hanem csak az előzetes, és mi nem hagyhatjuk figyelmen kívül ezt a Szentírásból ismert rendet. Felteszem azért a kérdést: mi büszkék vagyunk-e még az eljövendő dicsőségre? Vagy inkább a saját evilági eredményeinkkel és sikereinkkel dicsekszünk? Mire tanítjuk a mi

gyermekeinket? Mi tölti be beszélgetéseinket, amelyeket keresztyén emberekként egymással folytatunk? Képesek vagyunk-e még testvéreinket a halálra nézve az eljövendő dicsőség evangéliumával vigasztalni, vagy inkább csendben maradunk, hiszen nincs már semmi mondanivalónk a keresztyén reménységet illetően, hiszen az talán már nekünk magunknak sem jelent semmit?

Tény, hogy a Biblia meglehetősen visszafogottan beszél az új teremtés dicsőségéről. Amikor az eljövendő világ dicsőségét ábrázolja, legtöbbször olyan képekben szól, amelyek ebből a világból származnak. Azt azonban világossá teszi, hogy Isten olyan dolgokat készített elő az ő gyermekei számára, amelyek minden emberi értelmet felülhaladnak. Beszél arról, hogy Istent majd színről színre láthatjuk. Beszél az eljövendő világ tisztaságáról és tökéletességéről, hogy ott többé már nincs halál, nincs szenvedés, nincs fájdalom és nincs sírás. Még ha elképzelni sem tudjuk, hogy mindez egyes részleteiben hogyan valósul meg, akkor is tudhatjuk, hogy itt Isten ígéreteiről van szó, aki mindig megtartja, amit megígért.

Végezetül

A hit által való megigazulás üzenetének következménye, amelyre itt Pál apostol rámutat, nem a gyülekezet számbeli növekedése, sem nem a társadalmi viszonyok megjobbulása, de még csak nem is a keresztyén ember személyes körülményeinek javulása. Mindezek a dolgok csak másodlagosak. Ami elsődleges, az az Istennel való békesség és az eljövendő dicsőség reménysége. Ezért nekünk keresztyénekként újra csak erre kell ráirányítanunk a figyelmünket. Isten az evangélium által ment meg bennünket az *örök* életre, és amíg a hit erre a reménységre irányul, értelmet ad a mi evilági életünknek is. Isten azonban a láthatatlan, eljövendő üdvösség javai felől is biztosítani akar bennünket.

A Szentírás számos helyen utal arra, hogy emlékezzünk rá, földi létünk véget fog érni. Éppen ezt teszi Ászáf és a 73. zsoltárban. Azt a kérdést járja körül, miért megy jól a gonoszok sora, neki pedig miért vannak nyomorúságai, amikor Isten azt ígérte, aki megtartja a parancsolatokat, azt földi javakkal is megáldja, aki pedig nem keresi Istent, az földi jólétre sem számíthat. Úgy tűnik hát, hogy Isten nemcsak róla feledkezett meg, hanem még a saját ígéreteiről is. De azután túlnéz a Sinai szövetségen és a földi jólét ígéretein Isten kegyelmi ígéreteire: a bűnök bocsánatára, a saját és az istentelenek életének végére, és arra a következtetésre jut: „De én mindig veled leszek, mert te fogod jobb kezemet, tanácsoddal vezetsz engem, és végül dicsőségedbe fogadsz.”

Az Újszövetség így ír erről alapigénkben: „szívünkbe áradt az Isten szeretete a nekünk adatott Szentlélek által.” Ez a Szentlélek legszebb személyes ajándéka: biztosít bennünket Isten szeretete felől. Olyan világosan és érthetően mutatja be nekünk Jézus Krisztust, hogy minden szorongattatás közepette is biztosak lehetünk abban, semmi sem választhat el bennünket Isten szeretetétől.

Ámen.